

“Güneşin bir maddesi elektrikle çarpmasıdır” cümlesini açar mısınız?

Gebze’den Gülden Beşiroğlu: “Sözler’de geçen şu cümleyi açar mısınız: ‘Güneşin bir maddesi elektrikle çarpmasıdır.’”

SEBEPLERİN TESİRİ YOKTUR

Biz kudretin bu dünyadaki tasarruflarını sebepler perdesine sarılmış şekilde görürüz. Doğrudan kudretin tasarrufu olarak görmeyiz. Bunda çok çeşitli hikmetler vardır.

Her şeyden önce dünya daru’l-hikmettir. Ahiret ise daru’l-kudrettir. 1 Yani ahirette kudretin tasarruflarını doğrudan kudret kaynaklı olarak görebilsek de, dünyada kudret hikmete göre arka planda kalıyor ve bizden kendisini gizliyor. Bizden sağlam bir iman, tevhid ve tevekkül istiyor. Bu sebeple İlâhî hikmet gereği ön plâna sebepler giriyor. Sebeplerin arkasında kudretin tasarrufları söz konusu oluyor.

Kudrete ait tasarrufların sebepler perdesine sarılmasının bir diğer hikmeti de, kudretin izzetini ve rububiyetin haşmetini göstermektir. Meselâ padişahlar emirlerini diplomatlarla ve büyük memurlarla tebliğ ederler. Çünkü saltanat haşmeti bunu gerektirir. Kudretin emirleri de sebeplerin tahtında gösterilir. Bu tahtla kudretin saltanatı izhar ve ilân edilir.

Kudretin tasarruflarının sebepler perdesinde gözükmesinin bir başka hikmeti de, kudretin izzetini hasis, pes ve hodgam nazarlardan korumaktır. Çünkü hodgam, sabırsız ve peşin hükümlü insan her şeyi doğrudan kudretten görseydi, hoşuna gitmeyen tasarruflarda kudrete karşı nezaketini bozacak ve kulluğuna yakışmayan itirazlarla kudreti itham edecekti. 2 Oysa böyle bir durumda sebeplere itiraz ediyor ve kudrete isyan etmiyor.

Ama bunun da boş karnı kudretten tamamen yüz çevirip inkâra düşmektir. Bu nedenle sebeplere de fazla bir makam vermemelidir.

Bediüzzaman bu meseleyi şöyle vecizleştirmiştir: İzzet ve azamet isterler ki, esbab, perdedar-ı dest-i kudret ola aklın nazarında.

Tevhid ve ehadiyet isterler ki, esbab ellerini çeksinler, tesir-i hakikîden. 3

SEBEPLER VE BİLİMLER

Yani sebeplerde hakikî tesir yoktur. Hakikî tesir kudrete aittir. Kudret sebepleri birçok hikmetler sebebiyle vazetmiştir. İnsan aklının gördüğü ve ilim diye okuyup öğrendiği şeyler de, kudretin vazettiği sebeplerden ibarettir. İnançsız akıl, ateist felsefe ve dinsiz fen bilimi, bu sebeplere bilim diyor. Bilim demesinde sakınca yok tabii ki. Ama hakikî tesir sahibi görerek ve Sani-i Kadir'den olduğunu da inkâr ederek öğretiyor. Yanlışlık buradadır.

Meselâ bilim depremleri fay hattının kırılmasıyla, yeryüzü olaylarını tabiatla veya tesadüfle izah ediyor, birçok olayı güneşin hararetinin veya bir maddesinin elektrikle çarpması gibi sebeplerle açıklıyor. 4

Sebeplere doğru olabilir şüphesiz. İslâm dini bu sebeplere adetullah veya sünnetullah diyor. Şirke düşmeden sebepler ciddiye alınıp üzerinde durulabilir.

GÜNEŞİN BİR MADDESİNİN ELEKTRİKLE ÇARPMASI

Bu sebeplerden birisi, bahsinde bulunduğumuz güneşten bir maddenin elektrikle çarpmasıdır.

Malûm, her 11 yılda bir güneşin manyetik aktiviteleri artıyor ve güneş kaynıyor. Biz bu aktiviteyi dünyadan güneş lekeleri suretinde görüyoruz. Bu esnada güneş uzaya, kaynayan lav gibi yüksek hızla giden yüksek sıcaklıkta maddeler fırlatıyor. Bu sıcak maddelerin bir kısmı, proton vs. gibi zerrelerden oluşan elektrik yüklü plazma halinde dünyamıza ulaşıyor. Dünyamız üzerindeki manyetik alanda birdenbire olağanüstü bir değişim yaşanıyor. Bu bir nevi elektrik cereyanı ve akımı gibidir. Bazen elektrik şebekelerine ve haberleşme sistemlerine zarar veriyor.

Dünyanın manyetik alanı bu zerreleri alır, çevre yolu gibi kuzey kutbuna götürür. Burada havayı iyonize eder. Bu esnada jeomanyetik fırtınalara ve kutup ışımasına sebep olur. Bu fırtınalarla dünyamızın manyetik alanı, yer kabuğunda çeşitli elektromanyetik etkileşimlere sebep olur. 5 Bu etkileşimlerle, sebepler perdesinde, Allah'ın dilediği şeyler meydana gelebilir.

Dipnotlar:

- 1- Sözler, s.187.
- 2- Sözler, s.465; Mesnevi-i Nuriye, s.21.
- 3- Sözler, s.466; Mesnevi-i Nuriye, s.22.

4- Sözlür, s.283, 284.

5- Ali Kuşcu Astronomi Topluluđu'nun web sayfası